

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2018. május 25.

OROSZ NYELV

KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

Általános útmutató

1. A feladatokat a javítási-értékelési útmutatóban leírtak szerint kell javítani.
2. A javító tanár egyértelmű jelekkel, piros tollal javít: a jó megoldásokat kipipálja; a nem elfogadható megoldásokat aláhúzza; a hiányzó megoldásokat hiányjellel jelöli.
3. Javasoljuk, hogy az Olvasott szöveg értése, a Nyelvhelyesség és a Hallott szöveg értése vizsgarész-összetevők vizsgázók részére készült feladatai után található számozott szürke mezőkben a helyes megoldást jellel jelöljék.
4. Az Olvasott szöveg értése, a Nyelvhelyesség és a Hallott szöveg értése vizsgarész-összetevőkben minden jó megoldás 1 pontot ér. Fél pont és többletpont nem adható.
5. A feladatpontokat és a vizsgapontokat a feladatlapok utolsó oldalán található táblázatba értelemszerűen írják be.
6. Az Íráskészség vizsgarész-összetevő feladatlapján a jobb oldalon található margón jelöljék a vizsgázók hibáit.

I. Olvasott szöveg értése

1. **Több beírt megoldás esetén a válasz akkor sem fogadható el, ha közöttük van a jó megoldás is.** A szöveges beírást igénylő feladatoknál a javító tanár dönti el, hogy a megoldás tartalmazza-e a javítási útmutatóban megadott tartalmi elemeket.
2. Minden jó megoldás 1 pontot ér. Fél pont és többletpont nem adható.
3. **A vizsgázó válaszaiban előforduló nyelvtani és helyesírási hibák csak akkor befolyásolják az adható pontszámot, ha miattuk érthetetlen a válasz.**

1. feladat

	<i>Правда</i>	<i>Неправда</i>
1. В Москве билеты покупает всё больше пассажиров.	X	
2. В Москве можно купить такой билет, которым можно пользоваться и в метро, и в автобус.	X	
3. Одна студентка говорит, что она уже ездила на автобусе без билета.		X
4. По мнению контролёра, студенты покупают билеты реже всех.	X	
5. Приезжие чаще всех покупают билеты.		X
6. Контролёры стараются работать без конфликтов.	X	
7. Журналисты сели на автобус, чтобы посмотреть, как работают контролёры.	X	
8. Зайцы должны оплатить штраф только в своём городе.		X
9. В выходные дни большинство пассажиров платит за проезд.	X	

2. feladat

10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.
К)	В)	Е)	З)	Д)	И)	А)	Ж)	Г)

3. feladat

19. Известный английский писатель. / Дэвид Бенедиктус.
20. Написать сценарий для его фильма.
21. Его выбрали из других писателей.
22. В ней появляется новый персонаж и меняются характеры старых.
23. Она им понравилась.
24. Компания / киностудия «Уолт Дисней».
25. Для сегодняшних детей её язык уже кажется старомодным.

Átváltási táblázat

Feladatpont	Vizsgapont
25	33
24	32
23	31
22	30
21	28
20	27
19	26
18	24
17	23
16	22
15	20
14	19
13	18

Feladatpont	Vizsgapont
12	16
11	15
10	14
9	12
8	11
7	10
6	8
5	7
4	6
3	4
2	3
1	2
0	0

II. Nyelvhelyesség

1. Minden feladatban csak egy megoldás értékelhető. **Több beírt megoldás esetén a válasz akkor sem fogadható el, ha közöttük van a jó megoldás is.**
 2. A nyelvhelyességi vagy helyesírási hibával leírt megoldás nem fogadható el!

1. feladat

1.	Используйте
2.	вас
3.	отличной
4.	альтернативой
5.	самом
6.	Фейсбуке

2. feladat

7.	А
8.	Б
9.	Г
10.	В
11.	Б
12.	Б
13.	Г

3. feladat

14.	с
15.	для (у)
16.	по
17.	из
18.	перед
19.	на
20.	из

4. feladat

21.	у мамы
22.	её
23.	взяла
24.	ему
25.	ответила

Átváltási táblázat

Feladatpont	Vizsgapont
25	18
24	18
23	17
22	16
21	16
20	15
19	14
18	13
17	13
16	12
15	11
14	11
13	10

Feladatpont	Vizsgapont
12	9
11	8
10	8
9	7
8	6
7	6
6	5
5	4
4	3
3	3
2	2
1	1
0	0

III. Hallott szöveg értése

1. Több beírt megoldás esetén a válasz akkor sem fogadható el, ha közöttük van a jó megoldás is. A szöveges beírást igénylő feladatoknál a javító tanár dönti el, hogy a megoldás tartalmazza-e a javítási útmutatóban megadott tartalmi elemeket.

2. A vizsgázó válaszaiban előforduló nyelvtani és helyesírási hibák csak akkor befolyásolják az adható pontszámot, ha miattuk érthetetlen a válasz.

1. feladat

1.	На эту выставку рекомендуют пойти с детьми.	+
2.	Главная тема выставки – творчество Достоевского.	–
3.	Выставка представляет материалы об учёбе нескольких писателей XX века.	–
4.	Все классики русской литературы, представленные на выставке, свободно читали на иностранных языках.	+
5.	Среди писателей, представленных на выставке, только хорошо известные всем русским имена.	+
6.	Все эти писатели отлично учились в школе.	–
7.	Во второй части выставки посетители попадут в класс и станут учениками.	+
8.	Посетители выставки смогут попробовать себя в роли писателей.	+

2. feladat

9. В ресторане.
10. Из французской.
11. В Петербурге, в 1912 году.
12. В стране шла война. / Было трудное время.
13. Через 30 лет.
14. Американскую.

3. feladat

15. По данным статистики, 25% / 75% россиян занимается спортом
16. Среди тех, кто занимается спортом, чтобы иметь красивую фигуру, больше женщин / мужчин .
17. Новые виды спорта, такие как кёрлинг или прыжки с трамплина, уже стали / ещё не стали популярными.
18. Большая / меньшая часть россиян считает, что профессиональный спорт не нужен.
19. В России футбол более / менее популярен, чем в Англии.
20. Профессиональная лёгкая атлетика на первом / пятом месте по популярности.

Átváltási táblázat

Feladatpont	Vizsgapont
20	33
19	32
18	31
17	30
16	29
15	28
14	26
13	24
12	22
11	21
10	19

Feladatpont	Vizsgapont
9	17
8	15
7	13
6	11
5	10
4	8
3	6
2	4
1	2
0	0

A hanghordozón elhangzó szövegek

1.

Вы ещё не решили, как провести эти выходные? Тогда мы хотим дать вам полезный совет! • Посмотрите всей семьёй интересную выставку «Как учились писатели!»! Эта выставка будет проходить в Музее Достоевского с 20 января по 14 марта. Она расскажет о том, как и где получали образование великие русские писатели. •

Интересно, что наши классики XIX века, представленные на выставке, без современного арсенала коммуникаций, интернета, телевидения, свободно владели несколькими иностранными языками, хорошо знали историю и прекрасно разбирались в мировой культуре.

На выставке представлены 15 русских писателей. Их имена и творчество знает каждый российский школьник. • Из этих 15 писателей хорошо учились только несколько человек. Некоторые из них оставались на второй год, бросали университеты. Однако все они получили прекрасное домашнее образование, много занимались самостоятельно и очень много читали. «Чтение – вот лучшее учение,» – писал брату великий русский поэт Александр Сергеевич Пушкин.

Выставка состоит из двух частей. В первой части можно будет увидеть документы, картины и фотографии, которые показывают места рождения, детства, учёбы писателей.

Во второй части выставки, которую её организаторы оформили в виде класса, сотрудники музея выступят в роли учителей: они научат молодых посетителей выставки читать рукописи классиков.

Посетителей ждут и мастер-классы. Один из них обязательно понравится и взрослым, и детям. На мастер-классе «Сочиним сказку вместе» можно будет попробовать придумать свою сказку. В этом помогут советы Толстого и Достоевского о том, зачем и как создавать произведения для детей. Все подробности можно узнать на сайте организаторов.

(<http://museum.ru/N64861>)

2.

История котлеты по-киевски

Котлета по-киевски – одно из самых популярных и вкусных блюд русской кухни. Его знают и любят не только в России, но и во многих других странах мира. Русские редко готовят это блюдо дома, но его можно найти в меню многих ресторанов.

Историки кулинарии и сегодня спорят о том, когда и кто впервые его приготовил. На первый взгляд, кажется, что одно точно – это место, где родился этот рецепт. Но и это намного сложнее. Поэтому версий несколько.

Первая версия – французская. Некоторые считают, что это блюдо попало в Россию из Франции. Дело в том, что дочь Петра I Елизавета Петровна просто обожала французскую кухню и охотно посылала молодых людей во Францию учиться искусству готовить. Они и привезли в Россию французский рецепт, который потом немного изменили. •

Вторая версия – русская. Самый знаменитый историк русской кухни Вильям Похлёбкин, который написал о ней 50 книг, считает, что эти котлеты впервые начали готовить в Петербурге в 1912 году. Только название у них тогда было другое, они назывались «новомихайловские». Потом о них почему-то быстро забыли. •

Третья версия – украинская. По этой версии, рецепт котлеты каким-то образом в 1918 году попал в Киев. Там она имела большой успех. Но это было трудное для страны время. Шла война, о котлетах быстро забыли. • Вспомнили о них в Киеве только через 30 лет – в 1947 году, когда какой-то повар нашёл старый рецепт и попробовал их

приготовить для дипломатического банкета. Котлеты понравились, и с этого момента началась их новая – вторая или даже третья – жизнь. •

Существует и четвёртая, американская, версия. Американцы думают, что рецепт котлет придумали в Америке, а киевскими их назвали потому, что их часто заказывали эмигранты из Киева, которым они очень нравились. Эта версия, конечно, считается историками самой слабой. Так как же ответить на наш вопрос? Наверное, так: Мы не знаем, где родился рецепт этого блюда, но популярной котлета по-киевски стала в Киеве в пятидесятые годы.

(<https://shkolazhizni.ru/meal/articles/3727>)

3.

Ведущий: Сегодня мы поговорим о профессиональном и любительском спорте в России. И услышим мнение специалиста по этому вопросу. У нас в гостях спортивный журналист Владимир Анисимов. Владимир, часто можно услышать, что быть спортивным – сегодня модно. Вы с этим согласны?

Журналист: Да, конечно. По данным социологов, 75% россиян считает, что заниматься спортом – это модно. Но это не значит, что они действительно это делают. Реально занимается спортом только 25% россиян. Они ходят в тренажёрные залы, занимаются атлетикой и стараются иметь спортивные фигуры. • В первую очередь, это молодые люди, среди которых больше мужчин, чем женщин. Среди молодёжи популярны также скейтборд и сноуборд, байк.

Ведущий: Байк – это мотоцикл, но на сленге?

Журналист: Нет, это велосипед, но не обычный, а экстремальный.

Ведущий: Понятно. А старшее поколение?

Журналист: Предпочитает смотреть дома по телевизору спортивные программы. Говорят, что более половины русских в детстве пробовали себя в каком-нибудь виде спорта. А кто-то даже в нескольких видах. Но потом бросили эти занятия.

Ведущий: Вы говорили о любительском спорте. А как дела в профессиональном?

Журналист: Неплохо. Об этом говорят медали наших спортсменов. У нас хорошие результаты в классических видах спорта, таких как хоккей, биатлон, гимнастика, фигурное катание, лыжи, коньки и многие другие. А вот в новых олимпийских видах спорта российские спортсмены немного слабее. К таким видам спорта можно отнести кёрлинг, прыжки с трамплина и другие.

Ведущий: Почему? В чём тут дело?

Журналист: Честно говоря, пока не все русские видят в этих занятиях серьёзные виды спорта. Но ситуация меняется.

Ведущий: А как россияне вообще относятся к профессиональному спорту?

Журналист: По-разному, конечно. Большая часть с интересом. Люди болеют за наших спортсменов, ходят на соревнования, смотрят их по телевизору. И только менее 30% россиян весьма безразлично относятся к профессиональному спорту и даже считают его бесполезной тратой бюджетных денег. •

Ведущий: Какие виды профессионального спорта популярны среди молодёжи?

Журналист: Безусловно, одним из самых популярных видов спорта является футбол. Но если сравнивать его популярность в Англии и России, то надо сказать, что английская молодёжь проявляет больше интереса к футболу.

Ведущий: А лёгкая атлетика, например?

Журналист: Любительские занятия лёгкой атлетикой – очень популярны. Однако профессиональная лёгкая атлетика в топе самых популярных видов спорта в России находится лишь на 5-м месте.

(www.russianlessons.net/articles; <http://tvoya-nedelya.ru>)

IV. Íráskészség

Az írásfeladatok értékelése központilag kidolgozott analitikus skálák segítségével történik. Ez az értékelési eljárás meghatározott értékelési szempontokon, valamint az egyes szempontokhoz tartozó szintleírásokon alapul. Mindegyik írásbeli munkát e szempontok segítségével kell értékelni oly módon, hogy **a dolgotat minden egyes értékelési szempontnál újra kell olvasni.**

Ezen értékelési eljárás további sajátossága, hogy a szintleírások a nyelvi teljesítményt értékelő szempontoknál nem tartalmazzák hibaszámokra vonatkozó utalásokat, valamint nem osztályozzák előre az egyes hibatípusokat a hibák súlyossága alapján. Ennek oka az, hogy az egyes nyelvi hibák súlyosságát (értelemzavaró vagy nem értelemzavaró hiba) csak az adott szöveggörnyezet figyelembevételével lehet megállapítani.

Első feladat

A javítás alapelvei

1. Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról:

Értékelési szempontok	Maximális pontszám
Tartalom és szöveghossz	5
Nyelvhelyesség	5
Összesen	10

- Amennyiben a feladat valamelyik szempont alapján 0 pontos, akkor az összpontszám is 0 pont.
- A feladatot akkor is értékelni kell, ha a vizsgázó kevesebbet vagy többet ír a megadott szöveghossznál.
- Fél pontok és jutalompontok nem adhatók.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése

Tartalom és szöveghossz

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- megfelelően dolgozta-e ki a témát,
- megfelelő hosszúságú szöveget hozott-e létre.

A dolgozat tartalmi szempontból megfelelő abban az esetben is, ha a vizsgázó a megadott témáról nem személyes vonatkozásban, hanem általánosan, de a kommunikációs cél(ok)nak megfelelően ír.

A nyelvi okokból érthetetlen szövegrészeket a *Tartalom* szempontnál nem lehet értékelni. Ez vonatkozik a megadott szövegből értelem nélkül lemásolt és rossz nyelvi környezetben használt szövegrészekre is. Az ilyen típusú hibákat figyelembe kell venni a nyelvi teljesítmény értékelésekor is. *El kell fogadni azonban az olyan szövegrészeket, amelyeket a vizsgázó a segédanyagból vett át és jó nyelvi környezetben használ.*

A szöveghossz megadásánál a szószám csak a vizsgázó által létrehozott szövegrészre vonatkozik, azaz nem tartalmazza a központilag megadott részek szavainak számát.

Nyelvhelyesség (szókincs, mondattan, alaktan, helyesírás)

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által használt szókincs a témának, a szituációnak, a szerepnek és a közlési szándéknak,
- megfelel-e a szóhasználat a középszintű érettségi vizsga követelményeinek,
- megfelel-e a vizsgázó által létrehozott szöveg a mondattan, az alaktan és a helyesírás normáinak.

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. Értelemzavaró hibának az számít, ha a mondat/szövegrész tartalma csak újraolvasás után érthető, azaz anyanyelvi olvasó csak nehezen vagy egyáltalán nem értené meg a mondanivalót.

Az ismétlődő hibákat csak egyszer kell az értékelésnél figyelembe venni.

Az adott szinten bizonyos nyelvtani struktúrák produktív használata nem várható el a vizsgázótól. Az ilyen típusú hibákat az értékelésnél nem kell figyelembe venni.

Javítási jelrendszer

A hibákat a lap jobb oldalán található sávban kell jelölni a következő betűkkel:

Ny = nyelvhelyességi hiba (lexikai vagy nyelvtani hiba),

H = helyesírási hiba,

É = értelemzavaró nyelvi hiba.

A szövegben használt jelek:

aláhúzás = lexikai, nyelvtani vagy helyesírási hiba,

√ (hiányjel) = hiányzik egy szó,

nyíl = szórendi hiba,

———— i (aláhúzás + i) = ismétlődő lexikai hiba.

Az ismétlődő hibákat, valamint az olyan hibákat, amelyeknél az adott nyelvtani struktúra ismerete nem várható el a vizsgázótól, csak a szövegben kell jelölni, a javító sávban nem.

Értékelési skála (1. feladat)**Tartalom és szöveghossz**

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó megfelelően dolgozta ki mind a három szempontot és elérte a megadott szövegmennyiséget.	A vizsgázó két irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a harmadikat nem, vagy csak részben tárgyalta.	A vizsgázó csak részben dolgozta ki az irányító szempontokat.	A vizsgázó nem megfelelően, egyetlen szempontot sem kidolgozva tárgyalta a témát, és/vagy más témáról írt.

Amennyiben a létrehozott szöveg terjedelme **megaladja a 150 szót**, *A feladat teljesítése, a szöveg hosszúsága* pontszámából **1 pontot le kell vonni**.

A feladat teljesítése, a szöveg hosszúsága szempont alapján adott pontszám **0 pont**, ha a szöveg **40 szónál rövidebb**.

Nyelvhelyesség (szókincs, mondattan, alaktan, helyesírás)

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveg hibátlan vagy csak kevés, a szöveg megértését nem zavaró hibát tartalmaz.	A szövegben több hiba fordul elő, a hibák alig nehezítik a szöveg megértését.	A szövegben sok hiba fordul elő, a hibák néhány ponton nehezítik a szöveg megértését.	A szöveg a nyelvi hibák miatt nem érthető.

Második feladat

A javítás alapelvei

1. Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról:

Értékelési szempontok	Maximális pontszám
Tartalom	5
Formai jegyek és hangnem	3
Szövegalkotás	5
Szókincs, kifejezésmód	5
Nyelvtan, helyesírás	5
Összesen	23

- Amennyiben a feladat a *Tartalom* szempont alapján 0 pontos, akkor nem értékelhető a többi szempont alapján, azaz az összpontszám is 0 pont.
- A feladatot akkor is értékelni kell, ha a vizsgázó eltér a megadott szöveghossztól.
- Fél pontok és jutalompontok nem adhatók.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése

Tartalom

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- hány irányító szempontra tért ki, és megfelelően tárgyalta-e azokat,
- hogyan valósította meg a kommunikációs célt/célokot.

Egy adott irányító szempont tárgyalása akkor tekinthető a szintnek megfelelőnek, ha a vizsgázó kitér a megadott szempontra, mondatai minden lényeges információt tartalmaznak, illetve minden lényeges információra rákérdeznek és ismétlésektől mentesek. Amennyiben egy irányító szemponthoz több alpont tartozik, a szempont kifejtése akkor tekinthető megfelelőnek, ha a vizsgázó az összes alpontot tárgyalja. Ha a vizsgázó egy irányító szempontra kitér, de mondatai nem tartalmaznak minden lényeges információt, illetve nem kérdeznek rá minden lényeges információra, az adott irányító szempont tárgyalása csak részben megfelelő. Az adott irányító szempont tárgyalása abban az esetben is csak részben megfelelő, ha a vizsgázó anyanyelvi olvasó számára értelmezhetetlen információt ad meg (pl. az életkor helyett a vizsgázó azt adja meg, hogy negyedikes).

Érdeklődő típusú levél esetén előfordul, hogy a vizsgázónak bizonyos információkra kell rákérdeznie. Ebben az esetben a megfelelő kérdés feltevése azt jelenti, hogy a vizsgázó megfelelően fejtette ki az adott szempontot.

Ha egy irányító szempont tárgyalása nyelvi okokból nem érthető, azt a *Tartalom* szempontnál úgy kell értékelni, mintha a vizsgázó nem tért volna ki rá, azaz az adott irányító szempont kifejtése nem megfelelő. Ezt a hibát figyelembe kell venni a nyelvi teljesítmény értékelésekor is, azaz a hiba jellegétől függően a *Szókincs, kifejezésmód* vagy a *Nyelvtan, helyesírás* szempontoknál.

Amennyiben a vizsgázó szó szerint lemásol egy irányító szempontot, és jó nyelvi környezetben használja azt, az adott irányító szempontot teljesítettnek kell tekinteni. A rossz nyelvi környezetben használt, szó szerint lemásolt irányító szempont kifejtése nem fogadható el.

Új, azaz nem megadott szempontok értékelésére nincs lehetőség. A dolgozatot akkor is a megadott szempontok alapján kell értékelni, ha a vizsgázó a megadott témáról nem személyes vonatkozásban, hanem általánosan, de a kommunikációs cél(ok)nak megfelelően ír, vagy önmagáról ír, amikor általánosan kellene fogalmaznia.

Formai jegyek és hangnem

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó által létrehozott szöveg

- megfelel-e a feladat szövegfajtaival szemben állított formai követelményeknek (pl. a levél helyesen tartalmazza-e a dátumot, a megszólítást, az elköszönést és aláírást),
- hangneme megfelel-e a címzetthez való viszonynak és a közlési szándéknak.

Amennyiben a vizsgázó törekedett a feladat szövegformájának minimális megtartására (van elfogadható megszólítás és aláírás), a feladat nem értékelhető 0 ponttal. A csak nyelvtani vagy helyesírási hibát tartalmazó variációk e szempont értékelésénél helyesnek számítanak.

Szövegalkotás

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- logikus-e az irányító szempontok elrendezése és ezáltal a szöveg gondolatmenete,
- megfelelő-e a gondolati tagolás, azaz van-e bevezetés, tárgyalás és befejezés,
- hogyan használja a vizsgázó a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit (pl. egyszerű kötőszók, névmások).

A *Szövegalkotás* szempontnál a *Tartalom* szemponttól függetlenül kell eljárni, és csak a tárgyalt szempontok alapján lehet megítélni a dolgozat felépítését és gondolatmenetét.

A szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit akkor használja helyesen a vizsgázó, ha törekszik arra, hogy egyszerű kötőszók, névmások, határozószók stb. segítségével valódi szöveget hozzon létre. Amennyiben a vizsgázó minden mondatát azonos módon kezdi, nem mondható el az általa létrehozott levélről, hogy abban a mondatok szervesen kapcsolódnak egymáshoz. Amennyiben a vizsgázó csak azonos szerkezetű egyszerű mondatokat ír, nem kaphatja meg a maximális pontszámot.

Szókincs, kifejezésmód

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által használt szókincs a témának, a szituációnak, a szerepnek és a közlési szándéknak,
- megfelel-e a szóhasználat a középszintű érettségi vizsga követelményeinek.

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. Értelemzavaró hibának az számít, ha a mondat/szövegrész tartalma csak újraolvasás után érthető, azaz anyanyelvi olvasó csak nehezen vagy egyáltalán nem értené meg a mondanivalót.

Amennyiben például a vizsgázó egy szót nem megfelelően használ, azt a hibát csak a *Szókincs, kifejezésmód* szempontnál lehet értékelni.

E szempont értékelésénél a megszólítás és az elköszönés hibáit is figyelembe kell venni.

Nyelvtan, helyesírás

E szemponton belül azt értékeljük, hogy megfelel-e a vizsgázó által létrehozott szöveg a mondattan, az alaktan és a helyesírás normáinak.

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. Értelemzavaró hibának az számít, ha a mondat/szövegrész tartalma csak újraolvasás után érthető, azaz anyanyelvi olvasó csak nehezen vagy egyáltalán nem értené meg a mondanivalót.

E szempont értékelésénél a megszólítás és az elköszönés nyelvtani és helyesírási hibáit is figyelembe kell venni.

A nyelvi hibákat az egyes szempontok értékelése során csak egyszer szabad figyelembe venni. Az ismétlődő hibákat csak egyszer kell az értékelésnél figyelembe venni, de a szövegben jelölni kell előfordulásukat.

Javítási jelrendszer

Tartalom

A tartalmi szempontok teljesítését a lap jobb oldalán található sávban kell jelölni a szempont sorszámának megadásával:

- ④ (bekarikázott szám) = teljesített tartalmi szempont,
- √3 (hiányjel + szám) = nem tárgyalt tartalmi szempont,
- 2– (szám + mínuszjel) = nem megfelelően kifejtett vagy nyelvi okok miatt nem érthető, de érintett tartalmi szempont.

Amennyiben a vizsgázó egy irányító szempontot a szövegben több helyen tárgyal, a szempont teljesítését az utolsó említés helyénél kell jelölni.

Formai jegyek és hangnem

A formai jegyeket levél esetében a lap jobb oldalán található sávban kell jelölni a következő betűkkel:

- Dátum = D
- Megszólítás = M
- Köszönés = K
- Aláírás = A

A teljesítés minőségét mutató jelek:

- K** (betű) = az adott formai jegy teljesítése helyes,
- √**K** (hiányjel + betű) = hiányzik vagy nem elfogadható az adott formai jegy,
- K** (aláhúzott betű) = elfogadható, bár hibás az adott formai jegy.

Szövegalkotás

A *Tartalom* szempontnál használt számozás segít e szempont megítélésénél is.

Szókincs, kifejezésmód

A hibákat a lap jobb oldalán található sávban kell jelölni a következő betűkkel:

- L** = lexikai hiba,

É = értelemzavaró hiba, amely következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelynél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó.

A szövegben használt jelek:

aláhúzás = lexikai hiba,

———— i (aláhúzás + i) = ismétlődő lexikai hiba.

Nyelvtan, helyesírás

A hibákat a lap *jobb oldalán található sávban* kell jelölni a következő betűkkel:

G = nyelvtani (grammatikai) hiba,

É = értelemzavaró hiba, amely következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelynél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó,

H = helyesírási hiba.

A szövegben használt jelek:

aláhúzás = nyelvtani vagy helyesírási hiba,

√ (hiányjel) = hiányzik egy szó,

————→ (nyíl) = szórendi hiba,

———— i (aláhúzás + i) = ismétlődő lexikai hiba.

Az ismétlődő hibákat nem kell a javító sávban jelölni.

Értékelési skála (2. feladat)**Tartalom**

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó négy irányító szempont kifejtésével részletesen és megfelelő mélységben dolgozta ki a témát. Részletesen kifejtette, és érvekkel megfelelően alátámasztotta véleményét.	A vizsgázó az irányító szempontok közül legalább kettőt megfelelő mélységben dolgozott ki, a másik kettőt csak részben (4 pont), illetve egy irányító szempontot megfelelően, a másik hármat csak részben (3 pont).	A vizsgázó az irányító szempontok közül egy et megfelelően dolgozott ki, a többit csak részben vagy egyáltalán nem.	A vizsgázó az irányító szempontok közül egy et sem dolgozott ki megfelelően.

Amennyiben a létrehozott szöveg terjedelme **megaladja a 180 szót**, a *Tartalom* pontszámából **1 pontot le kell vonni**.

A *Tartalom* szempont alapján adott pontszám **0 pont**, ha a szöveg **50 szónál rövidebb**.

Formai jegyek és hangnem

3 pont	2 pont	1 pont	0 pont
A szöveg formai jegyei teljesen megfelelnek a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és/vagy a címzetthez való viszonyoknak. Helyes a megszólítás, az aláírás, a dátum és az elköszönés.	A szöveg formai jegyei nagyjából megfelelnek a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és/vagy a címzetthez való viszonyoknak.	A szöveg formai jegyei még megfelelnek a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és/vagy a címzetthez való viszonyoknak.	A szöveg formai jegyei nem felelnek meg a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és/vagy a címzetthez való viszonyoknak.

Szövegalkotás

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése logikus. A gondolati tagolás megfelelő: van bevezetés, tárgyalás és befejezés. A vizsgázó megfelelő nyelvi eszközök használatával valódi szöveget hoz létre. A mondatok szervesen kapcsolódnak egymáshoz.	A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése többnyire logikus. A vizsgázó törekszik a gondolati tagolásra: van bevezetés vagy befejezés. A vizsgázó törekszik arra, hogy valódi szöveget hozzon létre. A mondatok többnyire szervesen kapcsolódnak egymáshoz.	A mondanivaló nem mindenütt logikus elrendezésű. A vizsgázó nem törekszik a gondolati tagolásra: hiányzik a bevezetés és a befejezés. A szövegszerűség csak nyomokban fedezhető fel. A mondatok több helyen nem kapcsolódnak egymáshoz.	A szöveg tagolatlan és áttekinthetetlen. Az írásmű izolált mondatok halmazából áll. A levél annyira rövid, hogy szöveggé nem értékelhető.

Szókincs, kifejezőmód

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincs jellemzi. Néhol nem megfelelő a szóhasználat, ez azonban csak kis mértékben nehezíti a mondanivaló megértését.	A szöveget nagyrészt a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincs jellemzi. Többször nem megfelelő a szóhasználat, ami néha nehezíti a mondanivaló megértését. A szókincs korlátai miatt többször előfordulhat szóismétlés.	A szöveget egyszerű szókincs jellemzi. Sokszor nem megfelelő a szóhasználat, ami helyenként jelentősen nehezíti és/vagy akadályozza a mondanivaló megértését. Sok a szóismétlés.	A szövegben felhasznált szókincs szegényes. A nem megfelelő szóhasználat több helyen akadályozza a szöveg megértését.

Nyelvtan, helyesírás

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó általában helyesen használja az egyszerű nyelvtani struktúrákat. A szöveg kevés nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hibát tartalmaz, amelyek azonban a szöveg megértését nem befolyásolják.	A vizsgázó több hibával használja az egyszerű nyelvtani struktúrákat. A szöveg több nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hibát tartalmaz, amelyek azonban a szöveg megértését nem befolyásolják, és/vagy kevés, a szöveg megértését nehezítő hiba jellemzi a dolgozatot.	A vizsgázó csak a legegyszerűbb nyelvtani struktúrákat használja. A szöveg sok olyan nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hibát tartalmaz, amelyek a szöveg megértését nem befolyásolják, valamint több, a szöveg megértését jelentősen nehezítő nyelvi hiba található.	A szöveg a nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hibák miatt nem érthető.